

Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18.09.1997, sp. zn. 7 To 467/97, ECLI:CZ:KSPL:1997:7.TO.467.1997.1

Číslo: 48/1998

Právní věta: Při právní kvalifikaci činu a ukládání trestu nelze zároveň dovodit, že je splněna materiální podmínka pro použití vyšší trestní sazby ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák., a přitom aplikovat ustanovení § 40 odst. 1 tr. zák. o mimořádném snížení trestu odnětí svobody se zřetelem na okolnosti případu. Vyjádření závěru soudu, že stupni společenské nebezpečnosti činu by odpovídal trest odnětí svobody uložený pod dolní hranicí vyšší trestní sazby, lze dosáhnout rozhodnutím, že pro přihlídnutí k okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby nejsou splněny podmínky ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák. Při závěru soudu, že je splněna materiální podmínka uvedená v ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák., a při právní kvalifikaci činu odpovídající okolnostem podmiňujícím použití vyšší trestní sazby však není vyloučena aplikace ustanovení § 40 odst. 1 tr. zák. se zřetelem na poměry pachatele.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 18.09.1997

Spisová značka: 7 To 467/97

Číslo rozhodnutí: 48

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 3 odst. 4

§ 40 odst. 1

§ 88 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 48

Při právní kvalifikaci činu a ukládání trestu nelze zároveň dovodit, že je splněna materiální podmínka pro použití vyšší trestní sazby ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák., a přitom aplikovat ustanovení § 40 odst. 1 tr. zák. o mimořádném snížení trestu odnětí svobody se zřetelem na okolnosti případu. Vyjádření závěru soudu, že stupni společenské nebezpečnosti činu by odpovídal trest odnětí svobody uložený pod dolní hranicí vyšší trestní sazby, lze dosáhnout rozhodnutím, že pro přihlídnutí k okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby nejsou splněny podmínky ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák.

Při závěru soudu, že je splněna materiální podmínka uvedená v ustanovení § 88 odst. 1 tr. zák., a při

právní kvalifikaci činu odpovídající okolnostem podmiňujícím použití vyšší trestní sazby však není vyloučena aplikace ustanovení § 40 odst. 1 tr. zák. se zřetelem na poměry pachatele.

(Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 9. 1997 sp. zn. [7 To 467/97](#))

Krajský soud v Plzni k odvolání obžalovaného zrušil rozsudek Okresního soudu v Chebu ze dne 14. 5. 1997 sp. zn. 3 T 125/96 v celém rozsahu a rozhodl tak, že uznal obžalovaného vinným trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. a odsoudil jej k trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců s podmíněným odkladem na jeden rok. Obžalovanému dále uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu držení střelné zbraně na dva roky.

Z odůvodnění:

Napadeným rozsudkem uznal Okresní soud v Chebu obžalovaného vinným trestným činem vydírání podle § 235 odst. 1, odst. 2 písm. c) tr. zák. Zmíněného trestného činu se obžalovaný měl dopustit tím, že dne 21. 10. 1994 v obci Valy donutil pohrůžkou namířené pistole zn. ČZ 75, ráže 9 mm, chodce Z. J. a J. G., aby šli před ním na jím určené místo. Tam je přiměl, aby zastavili, a požádal svědkyni A. Ž., aby přivolala Policii ČR.

Okresní soud uložil obžalovanému podle § 235 odst. 2 a § 40 odst. 1 tr. zák. trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, jehož výkon podle § 58 odst. 1 písm. a) a § 59 odst. 1 tr. zák. podmíněně odložil na zkušební dobu dvou let. Zároveň podle § 49 odst. 1 tr. zák. vyslovil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu držení střelné zbraně na dva roky.

Obžalovaný podal proti rozsudku ihned po jeho vyhlášení odvolání, které zdůvodnil prostřednictvím své obhájkyne. Zdůraznil v něm, že byl slovně i gestem poškozenými napaden. Proto z kapsy pistole jen povytáhl, v důsledku čehož útok na jeho osobu pominul. Nikdy nenutil poškozené někam jít pod pohrůžkou pistole, nemířil na ně a pistoli vytáhl z kapsy až po příjezdu policie. Odvolatel namítl, že poškození nebyli schopni shodně popsat průběh události a jejich výpovědi se v podstatných okolnostech rozcházel. Jedná se především o rozpory ohledně prvního kontaktu obžalovaného s poškozenými a ohledně toho, jak dlouho měl obžalovaný v ruce pistoli. Pokud jde o výpověď svědkyně H. H., ta je nejednoznačná a je založená na domněnkách. Zmíněná svědkyně v rozporu s poškozenými tvrdila, že měli ruce nad hlavami. Obžalovaný nepovažoval za prokázané, že by se dopustil skutku uvedeného ve výroku napadeného rozsudku. Znovu poukázal na nejednotnost ve výpovědích poškozených, ze kterých odvodil jejich nevěrohodnost. Právě obžalovaný byl ve skutečnosti poškozeným, protože se sám bránil, a když útok pominul, sám požadoval zavolat policii. Odvolatel dále požádal doplnění dokazování obstaráním opisů rejstříků trestů poškozených J. G. a Z. J. Naopak své hodnocení Obecním úřadem ve Valech považuje za neobjektivní a tendenční a v té souvislosti žádá, aby bylo vyžádáno hodnocení obecního úřadu, které bylo vypracováno pro účely správního řízení a které je kladné. Obžalovaný navrhl, aby byl napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušen a aby odvolací soud sám podle § 226 písm. a) tr. ř. obžalovaného zprostil obžaloby.

Krajský soud v Plzni z podnětu podaného odvolání přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i správnost postupu řízení, které mu předcházelo. Ztotožnil se se skutkovými závěry napadeného rozsudku, ale dospěl k poněkud odlišným závěrům právním.

Okresní soud ve věci znovu rozhodoval poté, co byl odsuzující rozsudek ze dne 12. 8. 1996 sp. zn. 3 T 125/96 usnesením krajského soudu ze dne 16. 10. 1996 sp. zn. 6 To 569/96 zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Důvodem tohoto postupu byla výhradně formální procesní vada spočívající v tom, že původní řízení bylo konáno před samosoudcem, ačkoli k tomu nebyly dány zákonné podmínky. Okresní soud v novém řízení konaném

před senátem důsledně postupoval podle všech ustanovení trestního řádu a umožnil obžalovanému uplatnit všechna zásadní práva, zejména právo na obhajobu. Toto nové řízení již není zatíženo žádnými vadami, pro které by bylo třeba napadený rozsudek zrušit.

Skutkový děj zjištěný okresním soudem odpovídá požadavkům ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. Soud měl k dispozici dostatek důkazů, které mu umožnily zjistit skutkový stav věci v rozsahu potřebném pro rozhodnutí. Provedené důkazy hodnotil podle § 2 odst. 6 tr. ř. a vyvodil odpovídající skutkové závěry. Nepochybil, když považoval za věrohodné svědecké výpovědi poškozených Z. J. a J. G. podpořené zejména svědkyní H. H. Lze se ztotožnit se závěrem soudu prvního stupně, že vzájemné rozpory mezi výpověďmi obou poškozených jsou zcela nepodstatné a nemohou zpochybnit celkovou věrohodnost jejich výpovědí. V tomto směru lze pro stručnost zcela odkázat na přesvědčivé argumenty uvedené v odůvodnění napadeného rozsudku. Výpověď svědkyně H. H. zcela zapadá do kontextu výpovědí poškozených a doplňuje je. Vystihuje situaci, kdy svědkyně celou událost sledovala z větší vzdálenosti, a proto nemohla poskytnout zcela detailní informace. Výpovědi obou poškozených jsou v podstatě shodné, logické a zcela přesvědčivé. Krajský soud si přesto vyžádal opis rejstříku trestů obou poškozených a zjistil, že ani jeden z nich v něm nemá záznam.

Nalézací soud zaujal odpovídající stanovisko k obhajobě obžalovaného. Její podstatou bylo, že byl sám poškozenými slovně i gesty napaden, a proto jen povytáhl pistoli. Útok pak pominul a obžalovaný popřel, že by poškozené donutil pod pohrůzkou použití zbraně jít k domu svědkyně A. Ž. a vyčkat příjezdu policie. Tato obhajoba je zcela osamocená, nemá oporu v provedených důkazech a je vyvrácena nejen svědeckými výpověďmi poškozených, ale i výpovědí svědkyně H. H. Soud druhého stupně se zcela ztotožňuje s argumentací okresního soudu a ve shodě s ním je přesvědčen, že zmíněná obhajoba je účelová a nevěrohodná. Zbývá k ní dodat, že vůbec nic nenasvědčovalo tomu, že by poškození měli být pachateli krádeže v domě obžalovaného. Obžalovaný je potkal na volném prostranství, poškození nenesli žádné předměty, které by svědčily o tom, že jsou pachateli trestné činnosti, a ani svým jednáním nezavdali příčinu k takové domněnce. Postup obžalovaného, který je pod pohrůzkou použití zbraně donutil jít až k domu svědkyně A. Ž. a vyčkat příjezdu policie, byl zcela neadekvátní.

Je nepochybné, že jednáním obžalovaného byla naplněna skutková podstata trestného činu vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák. Okresní soud kromě toho vzal za prokázané, že se obžalovaný tohoto činu dopustil se zbraní, což vyjádřil právní kvalifikací podle § 235 odst. 2 písm. c) tr. zák. Formální znaky pro použití této kvalifikované skutkové podstaty jsou nepochybně naplněny. I když to není v odůvodnění napadeného rozsudku výslovně vyjádřeno, je zřejmé, že soud prvního stupně považoval za naplněný i materiální znak uvedený v § 88 odst. 1 tr. zák., že tedy použití zbraně svojí závažností podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost. Zároveň okresní soud poněkud protismyslně použil § 40 odst. 1 tr. zák. a vzhledem k okolnostem případu, jinými slovy k nižšímu stupni společenské nebezpečnosti, uložil obžalovanému trest pod spodní hranicí trestní sazby (srov. č. 11/1963 Sb. rozh. tr.).

Při zkoumání, zda je naplněna materiální podmínka pro použití vyšší trestní sazby uvedená v § 88 odst. 1 tr. zák., je nutné hodnotit konkrétní stupeň společenské nebezpečnosti činu, a to komplexně podle kritérií uvedených v § 3 odst. 4 tr. zák. V této souvislosti je zřejmé, že obžalovaný subjektivně považoval poškozené za pachatele předchozího vloupání do jeho domu, ačkoli k tomu neměl žádný důvod. Toto subjektivní přesvědčení bylo zřejmě umocněno tvrzením policistů, že by se pachatelé mohli vrátit do domu pro vytipované věci, a v té souvislosti obžalovaného vyzvali, aby v okolí domu prováděl občasné kontroly. Nepochybně se tedy jednalo o afektivní reakci vyvolanou zmíněným subjektivním dojmem obžalovaného. Tyto mimořádné okolnosti společně s osobou obžalovaného, který nebyl dosud soudně trestán, dovolují učinit závěr, že není dána materiální podmínka pro použití přísnější právní kvalifikace. Soud druhého stupně proto napadený rozsudek ve výroku o vině zrušil a znovu rozhodl tak, že obžalovaného uznal vinným ve shodě se skutkovými zjištěními

napadeného rozsudku trestných činem vydírání podle § 235 odst. 1 tr. zák., nikoli § 235 odst. 2 písm. c) tr. zák.

Protože byl napadený rozsudek zrušen ve výroku o vině, musel ho krajský soud zrušit podle § 258 odst. 2 tr. ř. i ve výroku o trestu. Nic mu přitom nebránilo, aby v tomto směru sám znovu rozhodl. Při tomto rozhodování se řídil obdobnými úvahami jako soud prvního stupně. Zcela na místě je uložení trestu zákazu činnosti spočívající v zákazu držení střelné zbraně. Je naprosto nepřípustné, aby obžalovaný použil legálně drženou střelnou zbraň k podobným účelům, jako se stalo v posuzované trestní věci. Vyměření trestu zákazu činnosti při spodní hranici zákonného rozmezí § 49 odst. 1 tr. zák. vystihuje všechny okolnosti případu. Krajský soud rovněž považoval za vhodné doplnit tento druh trestu trestem odnětí svobody podmíněně odloženým. Proto obžalovanému uložil trest při spodní hranici trestní sazby podle § 235 odst. 1 tr. zák., a to v trvání dvou měsíců. Zkušební doba byla stanovena na jeden rok, tedy rovněž na spodní hranici rozmezí uvedeného v § 59 odst. 1 tr. zák. Krajský soud tedy obžalovanému uložil co do výměry i délky zkušební doby mírnější trest odnětí svobody než soud prvního stupně.